

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра германської і фіно-угорської філології

КУРСОВА РОБОТА

На тему: Граматичні особливості англійського та українського розмовного
мовлення

Студентки групи Па 01-21
факультету германської філології і перекладу
денної форми здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійної програми Англійська мова і
друга іноземна мова: усний і письмовий переклад
Кідалової Катерини Володимирівни

Науковий керівник:
доктор філологічних наук, доцент
Шутова Марія Олександрівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of Germanic and Finno-Ugrian Philology

TERM PAPER

Grammatical features of spoken English and Ukrainian

KATERYNA KIDALOVA

Group Pa 01-21

Germanic Philology and Translation Faculty

Research Adviser

Assoc. Prof.

MARIIA SHUTOVA

PhD (Linguistics)

Kyiv 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ПРИНЦИПИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ СУЧАСНОЇ РОЗМОВНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	7
1.1.Порівняльний аналіз морфологічних одиниць	7
1.2.Критерії типологічного зіставлення синтаксичних систем	9
Висновки до Розділу 1	11
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯННЯ ГРАМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛІЙСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО РОЗМОВНОГО МОВЛЕННЯ	13
2.1. Ізоморфічні риси граматики англійської та української мов в усному мовленні	13
2.2.Аломорфічні риси розмовного мовлення в граматиці англійської та української мов.....	18
Висновки до Розділу 2	20
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	22
РЕЗЮМЕ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25

ВСТУП

Мовлення — активне використання мови людиною з метою спілкування та обміну інформацією. Існує два основних типи мовлення: усне та писемне. Усне мовлення передається через слухове сприйняття й використовується в безпосередньому спілкуванні, а писемне — за допомогою символів, знакових систем та технічних пристроїв в опосередкованому спілкуванні. Усне мовлення може мати форму діалогу або монологу, і його характеристики включають швидкість, акцент, чіткість вимови та тривалість. В той час як писемне мовлення має тільки монологічну характеристику.

Сучасна українська літературна мова має різноманітні функціональні стилі мовлення. Т. Гриценко (2010) зазначає наступні види: епістолярний, ораторський, розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, конфесійний (Гриценко 2010: с.132). Саме розмовний стиль є найдавнішим і вживається у всіх аспектах життя — в побуті, освіті, культурному житті, громадській та політичній діяльності. Різноманіття інтонацій, темпу мовлення, а також використання позамовних засобів спілкування (міміки, жестів, рухів тіла) є характерними рисами розмовного стилю, що визначають його лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості. Для кожної людини дуже важливо володіти граматичними, лексичними та стилістичними нормами розмовного стилю, щоб чітко висловлювати свої думки та почуття, краще розуміти співрозмовника та досягати успіху в спілкуванні.

Актуальність теми дослідження. У XXI столітті, де спілкування відіграє ключову роль у всіх сферах життя, знання граматичних особливостей англійського та українського розмовного мовлення стає надзвичайно важливим. По-перше, грамотне мовлення є основою для ефективної комунікації. Через глобалізацію англійська мова як *lingua franca* стає необхідною. Знання граматичних особливостей є невід'ємною складовою для ефективного розмовного мовлення. Граматика слугує

фундаментом, на якому будується мова, роблячи її чіткою, зрозумілою та логічною. По-друге, знання граматики розширює мовні можливості людини: розвиває лексику, вимову та інтонацію, дозволяє вільно та правильно висловлювати свої думки та почуття. Саме тому граматичні особливості розмовного мовлення завжди будуть актуальними для української та англійської мов, оскільки розмовна мова є складною системою, яка постійно змінюється.

Незважаючи на те, що українські дослідники (П. С. Дудик, П. Й. Горецький, Д. М. Колесник, С.П. Бибики, Л. О. Ставицька) та багато хто з зарубіжних дослідників (Р. Картер, Дж. Ліч, М. Каккарті) розглядали граматичні особливості англійського та українського розмовного мовлення, все ж таки не зовсім дослідженим залишається сучасні тенденції комунікації та її аспекти: нові граматичні форми самостійних частин мови, структура речень в повсякденному спілкуванні та стилістичні прийоми. Саме тому ця тема потребує більш детального дослідження та порівняльного аналізу в умовах сучасного розвитку обох мов.

Об'єктом дослідження є граматичні правила та норми, які вживаються носіями мови для повсякденного спілкування.

Предмет вивчення — граматичні особливості англійського та українського розмовного мовлення.

Метою курсової роботи є детальне вивчення та порівняння характеристик розмовного мовлення обох мов.

Для реалізації поставленої мети дослідження важливо виконати такі **завдання**:

- 1) зібрати та проаналізувати корпус текстів, що представляють розмовну мову;
- 2) визначити граматичні правила та норми, характерні для усного спілкування;
- 3) порівняти граматичні особливості розмовного стилю англійської та української мов;

4) виявити та систематизувати спільні та відмінні риси обох мов;

Методи дослідження — аналіз літературних джерел, класифікація граматичних явищ за певними ознаками та їх порівняння.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ПРИНЦИПИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ СУЧАСНОЇ РОЗМОВНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

1.1. Порівняльний аналіз морфологічних одиниць

Насамперед, слід зазначити, що морфологія (від гр. *morphe*- форма і *logos*- слово, вчення) — це розділ мовознавства, який вивчає слово як частину мови, його будову, граматичну форму та зміни. Вона досліджує морфеми — найменші значущі одиниці мови, способи творення слів та морфемний склад слова.

Як зазначає О. Авраменко (2020) у сучасній українській мові виокремлюють 2 основні групи частин мови: самостійні й службові. Самостійні частини мови мають лексичне та граматичне значення й виконують певну синтаксичну роль. До самостійних частин мови належать наступні частини мови: іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово та прислівник. Натомість службові частини мови не мають тих характеристик, які присутні самостійним частинам мови. До цієї групи ми можемо віднести прийменник, сполучник і частку. Слід зазначити, що існує особлива частина мови — вигук.

В. Березенко (2010) вказує, що в англійській мові також існують подібні групи, які характеризують частини мови. До самостійних частин мови відносяться іменник (*noun*), прикметник (*adjective*), займенник (*pronoun*), числівник (*numeral*), прислівник (*adverb*), дієслово (*verb*) та дієслово стану (*statives*). Кількість службових слів в англійській та українській мовах також відрізняється. В англійській мові до другої групи належать сполучник (*conjunction*), прийменник (*preposition*), частка (*particle*), артикль (*article*), модальні дієслова (*modal verbs*) та модальні конструкції (*modal expressions*), вигук (*interjection*).

Незважаючи на те, що кількість самостійних та службових частин мови відрізняються, це не впливає на певні схожі тенденції їхнього використання в англійській та українській мовах. У розмовному стилі

мовлення найчастіше використовуються дієслова, які надають динамічності розмові; особові ("я", "ти", "він", "вона", "воно", "ми", "ви", "вони") та вказівні ("цей", "ця", "це", "ці", "той", "та", "те", "ті") займенники, що підкреслюють роль учасників спілкування та допомагають вказати на предмети або явища, про які йде мова; вигуки ("ой", "ах", "ох", "ге", "ей") та частки ("ні", "не", "ж", "б", "ось", "от"), які виражають емоції та ставлення мовця до того, про що він говорить. Часте використання цих частин мови робить мовлення більш емоційним, експресивним і невимушеним.

Крім того, у розмовній мові ми часто використовуємо вставки (inserts) — слова або вирази, які не несуть смислового навантаження, але допомагають нам краще висловити свою думку, емоції або наміри. Наприклад, при спілкуванні з людьми можемо почути такі слова: "е", "ну", "значить", "ось", "типу", "як би", "короче кажучи", "well", "right", "I mean", "you know", "OK", "now", "like". Вони виконують комунікативні функції, допомагають мові бути більш лаконічною для сприйняття при спілкуванні.

Разом з тим, розглянемо і скорочення (contractions). Це мовне явище, що полягає в пропуску одного або декількох звуків, букв чи слів у складі слова або фрази. Цей процес веде до утворення нових мовних одиниць, які відрізняються від вихідних форм за звучанням, графічним оформленням та граматичними характеристиками. Використання скорочень може зробити мовлення більш динамічним і економним, але важливо використовувати їх правильно, залежно від контексту і стилю мовлення.

У розмовній англійській мові також застосовуються скорочення слів та конструкцій, особливо в неформальних ситуаціях. Скорочуватися можуть іменники ("uni" замість "university"), допоміжні дієслова з модальними дієсловами ("might have done" — "might've'done"), дієслова з заперечною часткою not ("does not" — "doesn't") та дієслова з прийменником ("want to" замінюється на "wanna", а "going to" на "gonna"). У спілкуванні українці часто вживають неформальні мовні елементи, таких як скорочення, розширення слів та просторіччя, які не мають еквіваленту в літературній

мові. Наприклад, кіно замість кінематографу, спортзал замість спортивний зал, магаз замість магазин. Важливо зазначити, що використання нестандартних граматичних форм та конструкцій в розмовному мовленні не є помилкою.

1.2.Критерії типологічного зіставлення синтаксичних систем

Почнемо з того, що синтаксис (грец. *syntaxis* — побудова, поєднання, порядок) — розділ граматики, що вивчає систему синтаксичних одиниць і правила їх функціонування. Він є невід'ємною та надзвичайно важливою складовою вивчення та опису мови, а також розуміння її функціонування. Без чіткої структури та організації слів у реченні неможлива ефективна комунікація.

У сучасній розмовній англійській та українській мовах є багато синтаксичних конструкцій, з різними типами підрядних зв'язків та інтонаційних контурів, які роблять спілкування гнучким та багатогранним.

У системі синтаксичних одиниць основною протиставленням є речення та словосполучення, що представляють відповідно великий та малий синтаксис. На синтаксичному рівні мови виокремлюються наступні типи співвідношень: синтаксичні відношення, зв'язки та процеси; словосполучення; речення; складові речення.

Словосполучення — це непередикативна синтаксична конструкція, що підпорядкована реченню, граматично і змістовно об'єднання двох або більше повнозначних слів (або словоформ) (Левицький, Сингаївська, Славова, 2006). Синтаксичне словосполучення формується кожного разу відповідно до певної моделі на основі різних лексичних одиниць для вираження конкретних смислів у певному висловленні. Ця характеристика словосполучення дозволяє розглядати його як будівельний блок для складення речення, а також як компонент, який виділяється з речення на основі логічних відношень, що виникають від головного слова.

Речення — мінімальна комунікативна одиниця, яка оформлена за законами певної мови і є відносно завершеною одиницею спілкування і

вираження думки (Кочерган, 2006). С. Семчинський (2008) писав: "Щодо речення, то воно є не просто знаком, а сполученням знаків, з яких будуються інформативні знакові тексти, використовувані у мовному спілкуванні" (с. 126-127). О. Авраменко (2020) зазначає, що існує певна класифікація речень в українській мові. Наприклад, за будовою речення бувають простими та складними, за емоційним забарвленням окличними й неокличними, за метою висловлювання розповідними, питальними та спонукальними, за складом граматичної основи односкладові та двоскладові, за наявністю другорядних членів речення поширеним і непоширеним, за наявністю ускладнених компонентів ускладненим і неускладненим, за наявністю чи відсутністю необхідних членів речення повним чи неповним (с. 227-228). Водночас І. Корунець (2004) підкреслює, що в англійській мові речення також мають подібну класифікацію за складом граматичної основи, комунікативним типом та структурною сегментацією (с. 324-342).

Стосовно розмовної англійської та української мов, Т. Гриценко (2010) стверджує, що в усному мовленні української мови найчастіше використовуються неповні або прості речення. Більше того, порядок слів вільний, часто можемо бачити повтори слів для більш експресивного мовлення (с. 33). Подібні характеристики має і англійська мова, в розмовному мовленні якої ми можемо почути та проаналізувати схожі синтаксичні конструкції.

Хоча порядок слів в англійській мові більш сталий, часто можливе використання такого стилістичного прийому як інверсії для зміни порядку слів у реченні. За словами Мартіна Гевінгса (2005), інверсія є характерною рисою англійської розмовної мови та використовується для вираження контрасту та підкреслення певного члена речення (с. 198). Існує 2 види інверсії: коли дієслово стоїть перед підметом ("Here comes the bus!"), і коли допоміжне дієслово стоїть перед предметом, який виконує дію ("Rarely had she seen her family."). Таким чином, цей стилістичний прийом допомагає

виділити певну думку або підкреслити елемент, на який необхідно звернути увагу.

Зауважимо також і інший стилістичний прийом, який може запровадити структурні синтаксичні зміни розмовного мовлення порівняних мов. Еліпсис — стилістична фігура, що передбачає пропуск одного або декількох членів речення, які легко зрозуміти з контексту. Цей прийом використовується як в англійській, так і в українській мовах для вираження стислості мовлення, підсилення емоційності та створення динамічності. (Клименко, 2009). Т. Гриценко (2010) вказує, що в розмовних реченнях найчастіше опускаються підмети або присудки, допоміжні дієслова, артиклі (с. 260). Така потреба була викликана прагненням до стислості висловлення в побутовому мовленні. Це означає, що майже половина всіх речень, які ми говоримо в повсякденному житті, містять еліптичні конструкції.

Висновки до Розділу 1

Усне мовлення є надзвичайно важливим для комунікації, адже воно дозволяє швидко та чітко передавати інформацію, емоції та наміри. Знання граматичних особливостей розмовного стилю дуже важливі для успішного спілкування.

У цьому розділі було розглянуто граматичні особливості усного мовлення в англійській та українській мовах. Зважаючи на викладене вище, можна зробити такі висновки:

- 1) однією з ключових морфологічних особливостей усного мовлення обох мов є використання скорочень слів, що робить мову більш неформальною та розмовною;
- 2) були виявлені основні самостійні та службові частини мови, які найчастіше вживаються в повсякденному спілкуванні;
- 3) відзначено вживання нестандартних граматичних форм та конструкцій, які є нормою у спілкуванні, але вважаються неприйнятними у формальних ситуаціях та письмових текстах;

4) проаналізовані основні синтаксичні тенденції, а також стилістичні конструкції, які можуть впливати на будову речень при розмові з людьми;

Важливо зауважити, що грамотне і доречне використання всіх мовних явищ, описаних вище, є показником культури та свідчить про володіння нормами англійської і української мов. Також слід пам'ятати, що граматичні норми, які були зазначені в цьому розділі, не є статичними, а постійно розвиваються та змінюються. Тому потрібно не лише знати основні тенденції та правила мовлення, але й вміти використовувати їх залежно від ситуації, в якій знаходиться мовець.

РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯННЯ ГРАМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛІЙСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО РОЗМОВНОГО МОВЛЕННЯ

2.1. Ізоморфічні риси граматики англійської та української мов в усному мовленні.

Перед практичним аналізом цієї теми необхідно зазначити, що при порівнянні двох мов слід звертати увагу на загальні та відмінні риси усного мовлення англійської та української мов.

Спільні характеристики граматичних особливостей розмовного стилю слід аргументувати порівняльно-історичним методом дослідження мови, який активно розвивався у XVII-XVIII століттях. Вчені та науковці того часу були впевнені, що у кожній мові існують схожі характеристики. Наприклад, через наявність спільного кореня деякі слова були майже однаковими. Подібне явище необхідно аргументувати тим, що багато мов належали до однієї мовної сім'ї. Так англійська та українська мови належать до групи індоєвропейських мов та входять до складу індоєвропейської сім'ї. Саме тому в розмовному мовленні ми можемо бачити однакові тенденції та характеристики, притаманні обома мовам.

Водночас, в порівняльній типології англійської та української мов В. Березенко (2010) підкреслює, що термін "ізоморфні риси" (isomorphic features) стосується спільних рис або явищ, які спостерігаються під час контрастивного аналізу мов (с. 10). До прикладів ізоморфізмів в англійській та українській мовах можна віднести асиміляцію, категорії числа, особи, часу, а також наявність частин мови й саме існування речення як одиниці синтаксису.

В англійському та українському розмовному стилі мовлення можна виділити певні схожі риси. Дослідження цих схожих рис буде проводитися на прикладі американського комедійного серіалу "Friends" (Друзі). Цей серіал є одним із найпопулярніших у світі, він перекладений багатьма мовами, в тому числі українською. Це робить його зручним матеріалом для порівняльного аналізу.

Візьмемо до уваги 1 серію 1 сезону під назвою "The Pilot" (Пілот). На основі теоретичного матеріалу, який був викладений вище, аналізу лексичних одиниць мови оригіналу та мови перекладу можна виділити наступні схожі граматичні риси англійської та української мов.

По-перше, звернемо увагу на особливу частину мови, а саме вигук. В аналізі перекладу серії було виявлено дуже часте використання подібних слів. Наприклад:

1. Well — ну, що ж, вже:
 - 1) "Well, it matters to me!" — "Ну для мене має значення";
 - 2) "Well maybe I'll just stay here with Monica" — "Ну може я поживу тут, у Моніки?";
 - 3) "Well, maybe that's my decision" — "Ну може це моє рішення";
 - 4) "Well, I guess we've established who's staying here with Monica" — "Здається, ми з'ясували, що вона буде жити тут, у Моніки";
 - 5) "Well, maybe I don't need your money" — "Може мені не треба твоїх грошей";
2. Ooh/Oh — о, ох, ой:
 - 1) "Oh, yeah" — "О так";
 - 2) "Oh really, so that hysterical phone call I got from a woman at sobbing" — "О, справді, ось той істеричний телефонний дзвінок мені зателефонувала жінка, яка ридала";
 - 3) "Oh, I wish I could, but I don't want to" — "Ой, я не можу, бо не хочу";
 - 4) "Ooh, I was kinda hoping that wouldn't be an issue" — "Ой, я так надіялась, що ти не згадаєш";
 - 5) "Oh God, is it 6:30?" — "О Боже, зараз 6:30?";
3. Ugh — тьху, фу, брр, кхе-кхе:

"Customer: (To Rachel) Ahh, miss? More coffee? " — "Клієнт: (До Рейчел) Ах, міс? Ще кави?"

"Rachel: Ugh" — "Рейчел: Тьфу";

4. Mmm — ммм:

"Ross and Rachel: Goodnight" — "Росс і Рейчел: На добраніч";

"Ross: Mmm" — "Росс: Ммм";

5. Wow — вау:

1) "Joey: Yeah, I'm an actor" — "Джої: Так, я актор".

"Rachel: Wow!" — "Рейчел: Вау!";

2) "Monica: You actually broke her watch? Wow!" — "Моніка: Ти справді зламав її годинник? Вау!";

По-друге, зауважимо, що в англійському розмовному мовленні є багато слів, словосполучень, які термінологічно можна назвати вставними словами. Це може бути слово або словосполучення, яке допомагає усній мові бути більш логічною і має комунікативну функцію. Наведемо кілька прикладів вживання таких лексичних одиниць:

1. За допомогою цього слова "right" залучається увага мовця, йде переконання, що слухач згоден з тим, що почув:

1) "Right, you're not even getting your honeymoon, God" — "Так, у вас навіть не буде медового місяця, Боже";

2) "Right. Thanks" — "Так. Дякую";

3) "All right, you ready? " — "Гаразд, ти готовий?";

2. Також часто використовується дієслово "mean" для перефразування твердження, його уточнення й пояснення:

1) "I mean, I always knew looked familiar, but... " — "Я маю на увазі, я завжди знав, що виглядаю знайомим, але... ";

2) "I mean, do you want me to stay? " — "Я маю на увазі, ти хочеш, щоб я залишився?";

3) "I mean, how clean can teeth get? " — "Я маю на увазі, наскільки чистими можуть бути зуби? ";

3. Вживання словосполучення "you know" демонструє, що мовець розуміє свого співрозмовника та основний сенс його мовлення:

1) "What if there's only one woman for everybody, y'know? " — "Знаєте, а якщо для кожного буде лише одна жінка?";

2) "Okay, look, this is probably for the best, y'know?" — "Добре, дивіться, це, мабуть, найкраще, знаєте?";

3) "Y'know, here's the thing" — "Знаєш, ось у чому річ";

4. Слово "like" допомагає в усному мовленні зробити невелику паузу та додати необхідну інформацію:

1) "It's like, it's like, all of my life, everyone has always told me, 'You're a shoe! " — "Це як, це як все моє життя все говорили: "Ти черевик!" ";

2) "You got married, you were, like, what, eight? " — "Ти одружився, тобі було ну скільки, вісім?";

3) "Well, it's like that" — "Ну, це так";

По-третє, важливо відзначити стилістичний прийом еліпсису, який полягає в умисному пропущенні деяких членів речення, що несуть певне смислове навантаження. Еліпсис використовується для динамізації мовлення, підсилення емоційної виразності, створення лаконічності та підкреслення певної думки. Наприклад, звернемо увагу на деякі речення в усному мовленні, в яких пропущенні головні чи другорядні члени речення:

1) "Ross: No no no, go" — "Росс: Ні, ні, йди". У цьому реченні було втрачено підмет, головний член речення;

2) "Phoebe: Give her a break" — "Фібі: Дай їй перерву". У цьому прикладі також втрачено особу, яка виконує дію;

3) "I know, he's just so, so... " — " Я знаю, він просто такий, такий...". В останньому пункті можна помітити, що були втрачені другорядні члени речення;

Разом з тим, в усному мовленні можна оминати вживання будь-якого члена речення, якщо це не завадить загальному розумінню повідомлення та успішній комунікації.

Одночасно слід підкреслити і наявність такого стилістичного прийому як інверсія. Вона робить мовлення більш експресивним,

підкреслює певні слова або думки. У першому сюжеті культового американського серіалу ми можемо почути наступне речення: "Never had that dream". В цьому реченні інверсія використовується для підкреслення того, що один з героїв, Чендлер, ніколи не мав саме такого сну. Зворотній порядок слів робить речення більш емоційним. Так і в українському перекладі зберігся цей стилістичний прийом: "Мені таке ніколи не снилося". Він підкреслює емпатичність певної мовленнєвої ситуації, щоб передати співрозмовнику певний сенс.

Вчетверте, розглянемо теж і схожі риси в синтаксисі. Як було зазначено раніше, для усного мовлення властиве вживання нескладних конструкцій для утворення будь-якого висловлення. Тому дуже часто в розмовному мовленні можна почути прості двоскладові та односкладові речення: означено-особові, неозначено-особові, безособові, узагальнено-особові та називні. Ба більше, часто вживаються непоширені, неповні, неускладнені речення. Вживання простих синтаксичних конструкцій робить усне мовлення легким для сприйняття та розуміння.

Опишемо кілька випадків таких речень в дослідженні:

- 1) "Joey: I doubt it. Mostly regional work" — "Джої: Я сумніваюся. Переважно регіональна робота";
- 2) "Monica: Oh God, oh God, I am sorry" — "Моніка: О Боже, о Боже, мені шкода";
- 3) "Joey: What are you talking about? 'One woman'? " — "Джої: Про що ти говориш? "Одна жінка"? ";

У наведених вище прикладах можна помітити, що в обох мовах при усному спілкуванні часто використовуються прості речення або називні односкладні речення. Важливо зазначити, що вживання простих конструкцій не робить мовлення примітивним. Навпаки, лаконічність висловлювання свідчить про вміння чітко формулювати свої думки без великих зусиль.

2.2. Аломорфічні риси розмовного мовлення в граматиці англійської та української мов.

Спочатку слід зазначити, що хоча англійська та українська мови належать до однієї групи індоєвропейських мов, вони мають свої відмінні властивості. По-перше, ці дві мови належать до різних гілок індоєвропейської сім'ї: англійська — до германської, а українська — до слов'янської. Це зумовлює суттєві розбіжності в їхній фонетиці, граматиці, лексиці та стилістиці. По-друге, англійська та українська мови мають різний алфавіт. Англійська абетка латинського походження, а українська в своїй основі має кирилицю. Це також впливає на особливості письма та вимови в обох мовах.

В. Березенко (2010) зазначає з цього приводу, що термінологічно ми можемо назвати подібне явище «аломорфними рисами» (allomorphic features). Дані особливості спостерігаються в одній мові, але відсутні в іншій (с. 10). Вони можуть проявлятися у фонетичних, морфологічних, синтаксичних або лексичних характеристиках мови. Їх вивчення є важливим аспектом контрастивної лінгвістики, адже воно дозволяє краще зрозуміти специфіку кожної мови та особливості її функціонування.

Проаналізуємо деякі фрагменти з 1 серії 1 сезону серіалу "Friends" (Друзі) та виявимо аломорфні риси українського та англійського розмовного стилю.

Насамперед, звернемо увагу на скорочення слів. У відеосюжеті англійської мови можна почути наступні слова або вирази:

1. Gonna — аломорфна форма дієслова "going to", використовується для вираження майбутнього часу.
2. Wanna — аломорфна форма дієслова "want to", використовується для вираження бажання.
3. Gotta — аломорфна форма дієслова "got to", використовується для вираження необхідності.

4. Lemme — аломорфна форма "let me", використовується для прохання дозволу.

5. Gimme — аломорфна форма "give me", використовується для вираження прохання.

6. Outta — аломорфна форма "out of", використовується для вираження місця або стану.

7. Kinda — аломорфна форма "kind of", використовується для вираження невизначеності або ступеня.

Варто звернути увагу, що окрім вищезгаданих аломорфних рис, існує ще багато інших скорочень, які використовуються в англійському розмовному мовленні. Наприклад:

1) підмета з присудком або допоміжним дієсловом: "I'm" замість "I am", "I'll" замість "I will", "They're" замість "They are", "Y'know" замість "You know", "It's" замість "It is";

2) допоміжного дієслова з заперечною часткою not: "Don't" заміняє "Do not", "Doesn't" — "Does not", "Didn't" — "Did not", "Haven't" — "They are";

3) модального дієслова з заперечною часткою not: "Can't" вживається в розмовному мовленні частіше ніж його повна форма "Can not", також дієслово "Shouldn't" частіше чуємо ніж "Should not";

4) вказівного займенника з дієсловом: "That'd be fine!" натомість "That would be fine!", "That'd be good..." натомість "That would be good...";

5) питального слова з дієсловом: "How'd you pay for them?";

Не можна не помітити в мові оригіналу серіалу й опущення деяких частин мови. Опишемо кілька прикладів пропусків допоміжного дієслова в питальному реченні та збереження сталого порядку слів англійського речення:

1) "Hey Pheebs, you wanna help?" замість "Hey Pheebs, do you wanna help?";

2) "Which goes where?" замість "Which does go where?";

3) "You actually broke her watch?" замість "Did you actually break her watch?";

Хоча дані явища є відхиленням від граматичних норм англійської мови, вони є одними з основних характеристик усного мовлення і не порушують розуміння людей при спілкуванні.

З огляду на переклад цієї серії, зауважимо, що вище перелічені аломорфні характеристики типові для англійської мови. Через розбіжності компонентів самостійних і службових частин мови та допоміжних дієслів в українській розмовній мові немає скорочень дієслів з заперечними частками, прийменниками, займенниками.

Висновки до Розділу 2

З розглянутого та проаналізованого уривку серіалу можна зробити висновок, що в англійському та українському розмовному мовленні існують не тільки ізоморфічні риси, а й аломорфічні.

Серед ізоморфних рис можна виділити наступні схожі граматичні особливості англійського та українського розмовного мовлення:

- 1) вживання вигуків;
- 2) використання вставних слів;
- 3) застосування стилістичних прийомів, які можуть впливати на порядок слів в реченні або оминати використання певних самостійних або службових частин мови;

- 4) користування простими синтаксичними конструкціями;

До аломорфних рис відносяться:

- 1) відмінності у формуванні скорочених форм деяких частин мови з частками та допоміжними дієсловами;

- 2) розрізнення у використанні такої трансформації, як опущення допоміжних дієслів у мовленнєвому акті;

Дослідження аломорфних та ізоморфних рис розмовного стилю в англійській та українській мовах з порівняльно-історичного ракурсу є новим напрямком в лінгвістиці, який дає нам можливість краще зрозуміти

історичні та лінгвістичні процеси, що вплинули на розвиток спілкування. Детальний розгляд схожих та відмінних характеристик допоміг краще зрозуміти особливості усного мовлення, їх функціонування та використання носіями мови.

ВИСНОВКИ

Розмовне мовлення — це стиль мови, який постійно еволюціонує та змінюється, відображаючи зміни в суспільстві та культурі. Він характеризується невимушеністю, емоційною насиченістю та використанням неформальних мовних засобів та використовується у повсякденному спілкуванні людей, де важливу роль відіграють не лише слова, але й інтонація, міміка, жести.

У цій курсовій роботі було досліджено основні граматичні особливості англійського та українського розмовного мовлення на основі американського серіалу "Friends" (Друзі). Цей серіал є популярним джерелом для вивчення неформальної англійської мови. Аналіз реплік персонажів цього серіалу дозволив виокремити ряд граматичних особливостей, які є характерними для англійського та українського розмовного мовлення:

- 1) еліпсис;
- 2) інверсія;
- 3) прості односкладові та двоскладові речення;
- 4) вставні слова;
- 5) скорочення;
- 6) такі частини мови як дієслова, особові та вказівні займенники, вигуки та частки;
- 7) опущення слів;

Вивчення граматичних особливостей розмовного стилю мовлення надзвичайно важливе, адже воно допоможе краще розуміти людей, з якими ви спілкуєтеся, чітко висловлювати свої думки, розширити свій словниковий запас і навчитися використовувати різні граматичні та стилістичні принципи залежно від мовленнєвої ситуації.

Мета цієї курсової роботи та поставлені завдання були досягнуті, було зібрано та проаналізовано корпус текстів розмовного стилю, визначено граматичні характеристики усного мовлення англійської та української мов,

проведено порівняльний аналіз та виявлено аломорфічні та ізоморфічні риси.

Дослідження розмовного мовлення, яке було проведено в цій роботі, дає можливість краще зрозуміти, як люди спілкуються один з одним у повсякденному житті. Це дозволяє вивчити особливості граматики, лексики та стилістики розмовного стилю мовлення, а також розробляти нові методи комунікації, які будуть використані в подальших наукових роботах.

Summary

The study of the topic "Grammatical features of spoken English and Ukrainian" is aimed at identifying the allomorphic and isomorphic features of these two styles of speech. The relevance of the topic is determined by the necessity to better scrutiny of common and different characteristics of these two languages. The object of the study was researched on the basis of the comparative analysis of the American series "Friends". The aim of the research was made by detailed study and comparison of the characteristics of spoken English and Ukrainian. The novelty of the research is determined by the rapid development of two languages and the need to determine the current grammatical characteristics of communication. The research methods include the theoretical and comparative analysis.

According to the research, it was discovered and obtained the following main grammatical characteristics of conversational speech style:

- 1) ellipsis, inversion, reduction, omission of words;
- 2) simple sentence structures;
- 3) verbs; personal and demonstrative pronouns, interjections and participles;

The obtained results have great practical significance for various spheres of life, such as language learning, teaching, translation and linguistics.

The work consists of an introduction, two main sections, conclusions and a list of used sources.

In conclusion. the grammatical features of spoken Ukrainian and English are important because they help to communicate effectively. To achieve this goal, it is important to learn grammar not only in writing, but also orally.

Key words: speech, grammatical rules, informal communication, syntax, morphology.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко, О., & Блажко, М. (2020). Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: І ч. Грамота.
2. Березенко, В. (2010). Порівняльна типологія англійської та української мов. Видавничий центр КНЛУ.
3. Граматика розмовної англійської мови (Частина 1) : Opentalk. (2015, 15 червня). Opentalk : Ваш помічник у світі англійської мови. <https://opentalk.org.ua/langstory/gramatika-rozmovnoi-angliiskoi-movi-chastina-1/>
4. Гриценко, Т. (2010). Українська мова за професійним спрямуванням.
5. Дербеньова, Т. (2013). Писемне й усне мовлення: Методичні рекомендації. Вінниця.
6. Дудик, П. (2005). Стилїстика української мови. Видавничий центр «Академія».
7. Клименко, І. (2009). Явище еліпса як спосіб економії мовних засобів. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*, (Вип. 20), 263–266.
8. Корунець, І. (2003). Порівняльна типологія української та англійської мов. Вінниця, "Нова книга".
9. Кочерган, М. П. (2006). Основи зіставного мовознавства. Академія.
10. Левицький, А., Сингаївська, А., & Славова, Л. (2006). *Вступ до мовознавства*. Центр навчальної літератури.
11. Олійник, О., Шинкарук, В., & Гребницький, Г. (2007). Граматика української мови. Кондор.
12. Пономарів, О. (2000). Стилїстика сучасної української мови (3-тє вид.). Навчальна книга – Богдан.
13. Семчинський, С. (2008). Загальне мовознавство. Вища школа.

14. Шульжук, К. (2004). Синтаксис української мови. Видавничий центр «Академія».
15. Cambridge grammar of english. (2006). Ronald Carter and Michael McCarthy.
16. Carmen, R. (2010). Spoken english: Flourish your language. ABHISHEK PUBLICATIONS.
17. Conrad, S., Biber, D., & Leech, G. N. (2002). Longman student grammar of spoken and written english. Langensch.-Hachette, M.
18. Hewings, M. (2005). Cambridge advanced grammar and dictionary pack with CD roms (2-ге вид.). Cambridge University Press.
19. Stockwell, P., & Whiteley, S. (2014). Cambridge Handbook of Stylistics. Cambridge University Press.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крейн, Д., & Кауффман, М. (1994, 22 вересня). Друзі. UASerials — серіали та фільми українською мовою онлайн. <https://uaserials.pro/105-druzi-1994.html>
2. Crane, D., & Kauffman, M. (1996, 17 серпня). "Friends" the one where monica gets a roommate (TV episode 1994) 8.1 | comedy, romance. IMDb. https://www.imdb.com/title/tt0583459/?ref_=ttep_ep1